

Zomrela najstaršia výšivkárka († 98) Slovenska +++ Život obetovala

Mária vyšila na oltár pre

CÍFER - Prežila toho ozaj veľa! Zakladajúca členka folklórnej skupiny Cífer, najstaršia výšivkárka na Slovensku, výborná tanečníčka a jediná žena v Cíferi (okr. Trnava), ktorá po obci chodila stále oblečená v kroji, odišla do folklórneho neba. Mária Domoráková († 98) po sebe zanechala nezmazateľnú stopu, keď s niekoľkými kamarátkami vyšila zlatými nitami plachtu na oltár pápeža Jána Pavla II.

O krem šikovných rúk dostala do vienka aj rozprávačský dar od Boha a výbornú pamäť, ktorú ocenili miestni, keď im rozprávala pri rôznych príležitostiach príbehy z minulosti. Z obdobia, ktoré prežila, si totiž pamätala množstvo detailov, ktoré dokázala spestriť rôznymi pikoškami. To však nie je to, čím sa miestnym zapísala do pamäti najviac. Dokonca to nie je ani fakt, že bola jednou zo zakladajúcich členiek folklórnej skupiny Cífer v roku 1970. V spoločnosti zarezonoval hlavne

CESTOU NA OMSU: Mária chodila v kroji aj v nedeľu do kostola.

V KRÁSNOM KROJI: V takomto krásnom kroji sa v roku 1950 zasnúbila.

folklóru, tradícii a Bohu +++ Medzi ľuďmi chodila výhradne v kroji

zlatom plachtu Jána Pavla II.

jej počín z roku 1990.

„Paní Mária bola mimoriadne zdatná výšivkárka a všetkých o tom presvedčila v roku 1990, keď spoločne so skupinkou ďalších žien z Cífera a Čataja vyšivala zlatou niťou oltárnu plachtu, ktorá bola darom od Matice slovenskej pre pápeža Jána Pavla II. pri jeho návšteve Bratislavy 22. apríla toho roku,“ opisal jej známy Marián z Cífera najvýznamnejšiu výšivku, ktorú kedy spravila. Za toto unikátne dielo sa napokon výšivkárkam z Cífera dostalo aj osobitného ocenenia od starostu obce.

VYRÁBALA AJ BÁBIKY

Narodila sa v mraziví nedeli 23. decembra 1923, ako v poradí piate dieťa manželov Krajčovičových. Prežila štyroch mladších súrodencov, ktorí sa narodili po nej, no detské roky strávené s bratmi Šte-

fanom, Jozefom, Emílom a sestričkou Annou si dosť užila. Obe sa rady hrali s bábikami a možnože aj preto v dospelosti inklinovala k výrobe miniatúrnych výšiviek pre malé postavičky. Tieto maličké diela dopĺňala rôznymi krásnymi kúskami určenými pre slávnostné príležitosti. Napokon, jej

výtvory majú v malebnej obci s vyše 4 000 obyvateľmi pomaly v každej druhej domácnosti.

CHODILA STÁLE V KROJI

O tom, že kroj a výšivky milovala nadovšetko, svedčil aj fakt, že aj v pokročilom veku stále chodila v ná-

„Bola jedinou Ciferčankou dodržiavajúcou všetky tradície“

škrubených sukniach a ručníku na hlave. „Život zkladajúcej členky našej folklórnej skupiny bol naplnený nielen radosťmi sránkami, ale aj mnohými ťažkosťami a súženiami. Vďaka svojej pracovitosti, húževnatosti a viere v Boha sa s nimi však dokázala úspešne popasovať. Bola jedinou Ciferčankou, ktorá udržovala zvyky aj tradície našich starých matí a chodila počas pracovných dní a cez víkend zaodiatu v ľudovom kro-

VYŠIVALA OŠTOŠEŠ: Aj na dôchodku vyrábala výzdobu na zavoje či kroje.

DAR PRE PÁPEŽA:
Mária vyrábala plachtu na oltár pre Jána Pavla II.

MILOVALA FESTIVALY: Mária (vľavo) s kamarátkami z Cífera pravidelne navštevovala kultúrne festivaly.

ji nášho regiónu. Robila tak až do konca svojich dní,“ zaspomínal Marián. Nadanú výšivkárku, ktorá zomrela 11. septembra, poznal dlhé roky zo zboru a obdivoval na nej najmä jej trpezlivosť. „Keď sa mala napríklad šiť v ťaž-

kých krojoch, nikdy sa neštážovala a len sa usmievala. Dokonca aj vtedy, keď bolo vonku 30 stupňov, nikdy nebola nervózna,“ uzavrel.

Zuzana Šišovská,
foto: autorka, záhradník,
pavúk, getty images